

Ր Ո Վ Ա Ն Գ Ա Կ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

Ի ն ս տ ի ա ու տ ի կ ո ղ մ ի ց	5
ն ա խ ա ր ա ն	7

Ա. մ ա ս

ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ

Ռուսներին հայերը	13
Մուշ-Ռուսներին տղամարդկանց և կանանց անուններն իրենց կրճատ ձևերով	68
Ռուսները մանկան լեզուն	70
Կաղամախոսական գավառիկ բառեր	70
Ռուսական և կենդանական աշխարհ	71
Մշո աշխարհի մի քանի բժշկական բույսեր	72
Շար Մշու գաղտնի և Ռուսներին հայկական գյուղերի	74

Հ Ա Վ Ե Լ Վ Ա Մ

Համառոտ տեղեկություններ Ռուսներին գավառի գասային, հողային և վարչական հարաբերությունների մասին	76
---	----

Հ Ա Վ Ե Լ Վ Ա Մ

Մշո հարսանիք

Ր. մ ա ս

Ր Ո Վ Ա Ն Գ Ո Ւ Ո Ա Կ Ա Ն

Ա. Պարերգեր

1. Ա՛խ, Մայրամ	93
2. Ազգի՛, շիրեն ծալ էրև	98
3. Ա՛յ, նուրար	98
4. Ասմար, աման	93
5. Ռուսներն իմ գեղրանու գովք	99
6. Դոտնպար	99
7. Դերբի	99
8. Թամզարա	100
9. Թոնոթի	100
10. Լեյլո խան	100
11. Զինչ ու գի՛նչ	101
12. Մամբլիլն ի ծովեն	101
13. Հանաներ	102
14. Հա՛ շորորա	102
15. Հավթուկ վրբ ծովուն	102

16. Հա՛, տարա՛ն	103
17. Հո՛յ նար	103
18. Մատիդ մաանիք մավի է	103
19. Ցամա՛ն, ապո՛, կարդև դիս	103
20. Ցարբ գորանի	104
21. Ցարբ գորանի	104
22. Նար-նար	105
23. Նինբմ, նինբմ, նինարև	105
24. Զուլամեր	105
25. Զուրն է քելի	106
26. Վարդի բլրուլ	106
27. Տո՛, շա՛ն կնիկ	106
28. Փափուռի	107

Բ. Հարսանեկան երգեր

1. Շեմբիկ, մի՛ ժամա	109
2. Խարեցին	108
3. Փեսի գովք	108
4. Փեսի գովք	109
5. Հորդորակ	109
6. Հորդորակ	109
7. Հորդորակ	109
8. Տարան, թը՛ղ տանին	109
9. Հորդորակ	109
10. էդ դիզան, բեդ-բեդ դիզան	109

Գ. Սիրերգեր

1. Բարակ մեջք ու թուլ գոտի	110
2. Բլրուլ նստեր	110
3. Դիլրար, խորոտիկ	110
4. Դիշերսի ևս դուս քելեր	110
5. Զիս հասուցիր	110
6. Թուխ աչքեր ու պզտիկ բերան	110
7. Իմ յարն չիշտվ	111
8. Խորո՛տ, քու գարդեն	111
9. Կը քելեր	111
10. Մշու խորոտիկ կաքվուկ	111
11. Ցարոշ տամբուրեն	111
12. Նըխշուն միզարով	111
13. Սիրու խաղ	111
14. Տղեն ու աղշիկ	112
15. Տո՛ աղշիկ, աո՛ տնավեր	112
16. Տո՛, տղա, տղա	112
17. Տո՛, տնավեր	113
18. Քելի՛	113
19. Քըզի տեսա	113
20. Ո՛յ, օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, Սինամ, օ՛յ	113

Գ. Խառն երգեր

1. Աղջի, Զիւն՝	114
2. Աղջկա զանգատ ճնճրդկան	114
3. Ախպեր, ախպեր	114
4. Գոթի կնիկ	114
5. Գութաներգ	114
6. Դու զնա, զիկամ	114
7. Ժիր քաղվոր	115
8. Խճալ էնիմ	115
9. Կիսուր	115
10. Հանաք երգ	115
11. Մամու գովք	115
12. Սև-սևավոր	115
13. Տո՛ւր, հա՛ տուր	116
14. Քալու տնազ	116
15. Քնոնկին	116
16. Օրհնէք	116
17. Օրոր	116

Ե. Մանկական երգեր

Ա. Շուտասելուկ-խաղեր	117
Բ. Հանելուկներ	120
Գ. Հանգավոր առած-ասացվածքներ	121
Դ. Պատասխաններ	127

Զ. Աղոթքներ

1. Բարի լուսու	129
2. Էկան սարով	129
3. Էրեն՝կ, էրեն՝կ	129
4. Լուսավորիչն աստվածարան	129
5. Ժրագ, ճրագ, ճրագլուս	129
6. Մենեիմ քրդի, Մարաթո՛ւկ	129
7. Մենեիմ սուրբ Լուսավորչուն	129
8. Մեր տերն էկավ	130
9. Զարն ի շարով շորանա	130
10. Պառավանց աղոթք՝ լուսնակին	130
11. Զար աշից դեմ	130
12. [Մշեցի կնոջ առավոտյան աղոթքը]	130

Է. Անեծքներ և օրհնանքներ

1. Անեծք	131
2. Օրհնանք և մտղթանք	132

Ը. Վիպական և աշուղական երգեր

1. Դասեք տեսեք	133
2. Լվերն էկան	134
3. Կատուն ու մուկ	134
4. Կարոս խաշ	136
5. Կիտուռ	137
6. Հոգին ու մարմին	138
7. Մշեցոց թուփնի գովք	138
8. Մշեցու թուփնի զավասանք	138
9. Արք Կարապետու գովք	139
10. Սուրբ կիրակվա գովասանք	139
11. Տիրամոր գովք	140

Թ. Առակներ և երգիծական գրույցներ

1. Ազոավ ու բլրուլ	141
2. Ախմախ ու խելոք	141
3. Ախմըխին՝ խրատ	141
4. Ամեկու լիզր ո՛ւր գորա է	141
5. Անքան կնիկ	141
6. Անգետ ճամպորգ	141
7. Անխելք տղեն	141
8. Անթի մշակ	141
9. Անթի սուլթան	142
10. Աշխարհն ինչո՞վ է շեն	142
11. Արգար գատավոր	142
12. Արգարագատ մուկն	142
13. Արծվու պատասխան	142
14. Բախտն օր կա՝ թարգի է	142
15. Բնութքից կը ճանչցվի	142
16. Բրտի շուն	142
17. Գրի կնիկ	143
18. Գիլամ ու կէրթամ	143
19. Գլուխգովան պոստուկ	143
20. Գնա՛, լի՛	143
21. Գոգ ջուլլակ	143
22. Գոշն ու տանտեր	143
23. Գործ ու խոսք	143
24. Գոռշ շարմն	144
25. Դարվիշ ու թուփալ թագավոր	144
26. Դարվիշն ու փաշեն	144
27. Դուք է ու գուգ	144
28. Դրախտ ու դժոխք	144
29. Դրկեցի կնիկ	144
30. Դրկեցներ	144
31. Դե լե, սատանա լե	144
32. Ե՛ր կանոն զխելք	144
33. Զագա	145
34. Էլլեթտուն	145
35. Էրկու էշ	145
36. Թագավորի ճամպեն	145
37. Թանրի	145
38. Թաու՛	145
39. Ժիր կնիկ	145
40. Ժիր հարս	146
41. Իմաստուն պատասխան	146
42. Ինազ	146
43. Իրեք լանից	146
44. Իրեք խորհուրդ	146
45. Իրեք հարուստ	146
46. Իրեք պատճառ	146
47. Իրիցկնկա լաց	146
48. Լուսնակի շողով	146
49. Եհաղաղութիւն ամենեցո՛ւն	147
50. Խամ աջառ	147
51. Խաչագող տիրացուն	147
52. Խելոքներուց խելոք	147
53. Խոստմունք	147
54. Խամաթ	147
55. Խրատ	148
56. Խրատ	148
57. Կնիկ ու թղթրաց	148
58. Կնկա զապանին	148

59. Կնկա ուխտ	149
60. Կնկա պատասխան	149
61. Կովի պատճառ	149
62. Կովի պատճառ	148
63. Հալալ-զուլալ դժոխքն է	149
64. Հարց ու պատասխան	149
65. Հաքն չերեսով լի՛տան	149
66. Հոր օսյաթ	149
67. Զիու տեր ու թութնի տեր	149
68. Զուն ու գոգիկ	149
69. Ղազարոս մեռավ	149
70. Ռամպորդ ու քելք	149
71. Ճան մե	150
72. Ճնճղու չորրեն	150
73. Մազե կարմունչ	150
74. Մաթոս աղեն	150
75. Մահու վախ	150
76. Մարդն ու պետ	150
77. Մեծ եղենն է	150
78. Մեկ սանտրի կտավ	150
79. Մեղրի գին	150
80. Մեռնի կին, առնե քենին	151
81. Մեռնիմ ես քու զորաց	151
82. Մոխն ու ղեկն	151
83. Միամիտ կնիկ	151
84. Մկրատ	151
85. Մոռցեր է վանք	152
86. Մուկն ու անձեղ	152
87. Յելվրիկ ու զլավրիկ	152
88. Յրմնուց աղեկ	152
89. Նման գնման սիրե	152
90. Շնորք	152
91. Շուն ու կատուն	152
92. Շուք ու մարդ	153
93. Ոն լանկըջով շը լսե	153
94. Ո՛չ մտի, ո՛չ հաց կեր	153
95. Ո՛ր մեկ լընկերն է աղեկ	153
96. Ուրրաթ, քրնց շարաթ	153
97. Ուրի՛շ դուռ մե րաց	153
98. Ո՛ր քեֆն է	153
99. Զարուխն ու սոլ	153
100. Զր խրատող հարսին՝ խրատ	154
101. Զը տվեր է աստված	154
102. Զկա դիշեր՝ օր շը լուսնա	154
103. Պառավն ու տերտեր	154
104. Պառվու արտրսունք	154
105. Պատասխան	154
106. Պարծենկոտ	154
107. Պարծենկոտ լապստրակ	154
108. Պլեճ ու զղում	155
109. Զա՛յնամ թե կը վառին	155

110. Սարխոշ	155
111. Սիսեռով հաշիվ	155
112. Սուլթանն ախմախ	155
113. Ստամբուլ ու ղեղ	156
114. Վանքի քոռ	156
115. Վառն՝ չըս վա՛ռի	156
116. Վըր պակսութենին	156
117. Վիրու հաղող ու տանու հաղող	156
118. Վոքշկու շորին	156
119. Տանձ զուգե	156
120. Տե՛ր կեցի	156
121. Տերտրոշ ժամ	156
122. Տերտրոշ խորուրդ	157
123. Տմաքարի պատասխան	157
124. Տմաքարի օսյաթ	157
125. Տունն իմն է	157
126. Տուրքուտափ	157
127. Քաղքըցին ու շինական	157
128. Քամին ու ձուն	158
129. Քամին ու մարազ	158
130. Քամու ժամանակ	158
131. Քա՛նի տեսակ սարխոշ կա	158
132. Քավեր ու սանամեր	158
133. Քիչ մ՛էլ կեռ էղի	158
134. Քոնթի	158
135. Քու աշք յուս	158
136. Քու հորն օղորմի	158
137. Քու միտքն ի՛նչ է	159
138. Քրդու նամազ	159
139. Օձն ու մարդ	159
140. Օսկին ու հավեր	159

Հավելված

Առակներ

1. Երկու տեսակ մարդ	160
2. Երեք անհրաժեշտ բան	160
3. Իմաստուն խոսքեր	160
4. Մեջքնկան	160
5. Նամարդը	160
6. Ոսկու կարաս	161
7. Սատանան ու մարդը	161
8. Սուրբ Սարգսի պարտքը	161

Ջրույզներ

1. Վարդն ու բլրուլը	162
2. Ոսկե կոութ	162
3. Շուշան իշխանուհի	163
4. Զրույց Կովի զյուղի անվան	163
Ծանոթագրություններ	165
Բառարան	173